

Klimatske promene

Zakonski osnov	"Zakon o klimatskim promenama ("Sl. glasnik RS", br. 26/2021) Zakon o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama ("Sl. glasnik RS", br. 87/2018) Zakon o zaštiti životne sredine („Sl. glasnik RS", br. 135/2004, 36/2009, 36/2009, 72/2009, 43/2011, 14/2016, 76/2018, 95/2018, 95/2018) Zakon o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 i 9/2020) Zakon o lokalnoj samoupravi („Sl. glasnik RS", br. 129/2007, 83/2014, 101/2016, 47/2018)"	
Naziv opštine/grada:	Bor	
Naziv organizacije koja je prikupljala podatke:	Društvo mladih istraživača - za Zelenu listu Srbije	
Indikator 1.1. Prostorni plan JLS i generalni urbanistički plan (GUP) sadrže analizu efekata klimatskih promena i mere za prevenciju i otklanjanja uzroka koji izazivaju klimatske promene	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 1.1. u prostornim i urbanističkim planovima nisu prepoznati uticaji klimatskih promena, niti su utvrđene mere zaštite od efekata klimatskih promena i otklanjanja uzroka koji izazivaju klimatske promene; strateškom procenom uticaja nisu obuhvaćeni efekti klimatskih promena	0	Prostorni plan Opštine Bor je donet 2014. godine i ne prepoznaje klimatske promene, niti su utvrđene mere zaštite od efekata klimatskih promena. Strateškom procenom uticaja na životnu sredinu, takođe, nisu obuhvaćeni efekti klimatskih promena i otklanjanja uzroka koji dovode do njih, kao i mere sanacije posledica elementarnih nepogoda do kojih dovode klimatske promene. U 2021. godini izvršena je izmena tekućeg Prostornog plana grada Bora kako bi se isključila mogućnost izrade malih hidroelektrana na vodotocima na teritoriji grada zbog bitnog smanjenja protoka voda. Urbanistički planovi: generalni urbanistički planovi, planovi generalne i detaljne regulacije doneti na osnovu Prostornog plana iz 2014. godine, kao i njihove strateške procene uticaja na životnu sredinu takođe ne sadrže odredbe o klimi, klimatskim promenama i mere zaštite od efekata klimatskih promena. Planovi detaljne regulacije za izgradnju vetroelektrana na Crnom vrdu i PDR za izgradnju dalekovoda doneti nakon donošenja Zakona o klimatskim promenama i strateške procene uticaja, takođe, ne sadrže odredbe o klimatskim promenama.
Ispod zakonskog minimuma 1.1. prostorni i urbanistički planovi načelno prepoznaju oblast klimatskih promena ali bez konkretnih mera	1	
U skladu sa zakonom 1.1. prostorni i urbanistički planovi sadrže procenu uticaja i rizika klimatskih promena i mere za prevenciju i otklanjanja uzroka koji izazivaju klimatske promene; izveštaj o strateškoj proceni uticaja sadrži procenu uticaja plana na klimatske promene i procenu rizika i ranjivosti na klimatske promene	2	

Iznad standarda 1.1. prostorni i urbanistički planovi sadrže procenu uticaja i rizika klimatskih promena i mere za prevenciju i otklanjanja uzroka koji izazivaju klimatske promene; izveštaj o strateškoj proceni uticaja sadrži procenu uticaja plana na klimatske promene i procenu rizika i ranjivosti na klimatske promene i smernice za otklanjanje i/ili ublažavanje rizika	3	
Indikator 1.2. Strateška dokumenta JLS (strategija održivog razvoja, strategija razvoja, lokalni ekološki akcioni plan, plan razvoja i sl.) sadrže analizu uticaja klimatskih promena, procenu ranjivosti, mere i aktivnosti za ublažavanje efekata i prilagođavanje na klimatske promene	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 1.2. lokalni planovi razvoja ne sadrže analizu uticaja klimatskih promena niti ciljeve za smanjenje ili otklanjanje rizika od klimatskih promena	0	
Ispod zakonskog minimuma 1.2. lokalni planovi razvoja prepoznaju klimatske promene i njihove efekte ali ne sadrže ciljeve, mere i aktivnosti za mitigaciju i adaptaciju na klimatske promene	1	Grad Bor je sačinio Lokalni plan održivog razvoja za period 2011-2021. godine. U ovoj strategiji nisu razmatrana pitanja klime,. U planu nisu prepoznate klimatske promene niti su predviđene mere ublažavanja i prilagođavanja. Kratkoročni akcioni plan za poboljšanje kvaliteta vazduha u aglomeraciji Bor ne prepoznaje klimatske promene kao prioritet i ne predviđa mere ublažavanja i prilagođavanja. U toku je izrada Plana razvoja grada Bora za koji su ekološke OCD pripremile dokument "Doprinos delu plana razvoja koji se odnosi na životnu sredinu" i inicijativu za ugrađivanje ciljeva održivog razvoja u dao Plana razvoja koji se odnosi na životnu sredinu. U ovim dokumentima predviđeno je ugrađivanje COR 13 o klimatskim promenama u Plan razvoja, Plan zaštite životne sredine i druge javne politike, a po proceni i donošenje posebnog lokalnog plana prilagođavanja na izmenjene klimatske uslove. Lokalni ekološki akcioni plan od 2012-2022. godine ne razmetra posebno pitanja klimatskih promena. U programskom delu predviđene su mere izgradnje sanitarnih zona zaštite od rudarskih industrijskih objekata i rekultivacija odlagališta rudarskog otpada (raskrivke i flotacijske jalovine) što su mere prilagođavanja klimatskim promenama. U toku je izrada novog lokalnog Plana zaštite životne sredine. U Nacrtu su prepoznate klimatske promene i potreba definisanja mera ublažavanja i prilagođavanja. Takođe, planom je ukazano na potencijale obnovljivih izvora energije. Plan upravljanja otpadom ne prepoznaje klimatske promene kao problem ali predviđa mere sanacije i rekultivacije deponije komunalnog otpada i uklanjanje divljih deponija i rekultivacije tih prostora kao mere prilagođavanja klimatskim promenama. Plan javnog zdravlja ne razmatra posebno aspekte prilagođavanja klimatskim promenama. Plan razvoja poljoprivrede takođe. Plan kvaliteta vazduha Opštine Bor od 2012. - 2022. godine nema posebno poglavlje o klimatskim promenama ali detaljno opisuje izvore emisije i emisije ugljenikovih i azotnih oksida i predviđa mere ublažavanja i adaptacije. Isti je slučaj i sa Nacrtom plana za aglomeraciju Bor za period 2023.- 2030. godina. Program energetske efikasnosti Grada Bora nema posebno poglavlje o klimatskim promenama ali detaljno prikazuje izvore, emisije i uzroke. Daje detaljan plan energetske sanacije javnih objekata i povećanje energetske efikasnosti u sektorima saobraćaja, vodosnbevanja i

		upravljanja otpadom. U okviru izrade Strategije lokalnog urbanog razvoja Bora uključeni su aspekti prilagođavanja klimatskim promenama pre svega kroz intenzivnije ozelenjavanje gradskih površina, rekultivaciju devastiranih prostora, zaštitu gradskog zelenila i dr.
U skladu sa zakonom – 1.2. lokalni planovi razvoja prepoznaju klimatske promene i njihove efekte, sadrže ciljeve, mere i aktivnosti za mitigaciju i adaptaciju na klimatske promene	2	
Iznad standarda 1.2. lokalni planovi razvoja prepoznaju klimatske promene i njihove efekte, sadrže ciljeve, mere i aktivnosti za mitigaciju i adaptaciju na klimatske promene; mere i aktivnosti su precizno definisane, sadrže mere i aktivnosti, odgovorne institucije i osobe, predviđene resurse i vremenski okvir za realizaciju	3	
Indikator 1.3. JLS je usvojila akcioni plan za adaptaciju na klimatske promene i procenu ranjivosti	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 1.3. JLS uopšte nije započela izradu plana za adaptaciju na klimatske promene i procenu ranjivosti niti planira da to uradi	0	Plan adaptacije na klimatske promene nije usvojen niti je pokrenuta njegova izrada. Grad Bor sufinansira realizaciju mera energetske efikasnosti porodičnih stambenih kuća, stanova i stambenih zgrada i ugradnju solarnih kolektora.
Ispod zakonskog minimuma 1.3. JLS je započela izradu plana za adaptaciju na klimatske promene i procenu ranjivosti	1	
U skladu sa zakonom 1.3. JLS je usvojila plan za adaptaciju na klimatske promene i procenu ranjivosti	2	
Iznad standarda 1.3. JLS je usvojila plan za adaptaciju na klimatske promene i procenu ranjivosti; plan sadrži ciljeve, mere i aktivnosti za adaptaciju na klimatske promene; mere i aktivnosti su precizno definisane, sadrže mere i aktivnosti, odgovorne institucije i osobe i predviđene resurse; plan je izrađen u okviru participativnog procesa uz učešće javnosti	3	
Indikator 2.1. JLS ima usvojen plan zaštite i spasavanja, akte o proceni ugroženosti i rizika od katastrofa i akt o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 2.1. JLS nema i nije započela izradu plana zaštite i spasavanja, akata o proceni ugroženosti i akta o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite	0	
Ispod zakonskog minimuma 2.1. JLS je započela izradu plana zaštite i spasavanja, akata o proceni ugroženosti i akta o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite	1	JLS je izradila plan zaštite i spasavanja, akte o proceni ugroženosti i akte o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite; plan i akti o proceni ugroženosti prepoznaju rizike klimatskih promena i sadrže odgovarajuće mere; plan je usaglašen sa Planom Borskog upravnog okruga i u toku je pribavljanje saglasnosti nadležnog ministarstva. Značajna sredstva lokalnog budžeta ulažu se u obnovu seoskih puteva koji su ugroženi vremenskim nepogodama.

U skladu sa zakonom 2.1. JLS je izradila plan zaštite i spasavanja, akte o proceni ugroženosti i akte o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite; plan i akti o proceni ugroženosti prepoznaju rizike klimatskih promena i sadrže odgovarajuće mere; pribavljena je saglasnost nadležnog ministarstva	2	
Iznad standarda 2.1. JLS je izradila plan zaštite i spasavanja, akte o proceni ugroženosti i akte o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite; plan i akti o proceni ugroženosti prepoznaju rizike klimatskih promena i sadrže odgovarajuće mere; plan je izrađen uz učešće javnosti i objavljen je na veb sajtu JLS	3	
Indikator 3.1. JLS finansira projekte udruženja u oblasti borbe protiv klimatskih promena i jačanja javne svesti	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 3.1. JLS ne finansira projekte udruženja koje su aktivne u oblasti klimatskih promena ili ne planira sredstva za finansiranje projekata u ovoj oblasti	0	Budžetom Grada Bora, odelkom kapitalnih investicija Grada Bora od 2022. - 2024. godine nisu predviđena sredstva za ublažavanje i prilagođavanje klimatskim promenama.
Ispod zakonskog minimuma 3.1. JLS utvrđuje ciljeve za finansiranje projekata u oblasti klimatskih promena ali nije podržala takve projekte	1	
U skladu sa zakonom 3.1. JLS utvrđuje ciljeve za finansiranje projekata u oblasti klimatskih promena i povremeno finansira takve projekte	2	
Iznad standarda 3.1. JLS ima dugoročnu saradnju sa udruženjima u oblasti klimatskih promena	3	
Indikator 3.2. JLS organizuje edukativne aktivnosti i informiše javnost o efektima klimatskih	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 3.2. JLS uopšte ne organizuje edukativne aktivnosti i ne informiše javnost o efektima klimatskih promena	0	
Ispod zakonskog minimuma 3.2. JLS povremeno objavljuje informacije u oblasti klimatskih promena ali ne sprovodi edukativne aktivnosti	1	JLS ne organizuje edukativne aktivnosti i ne informiše javnost o efektima klimatskih promena. Kancelarija za zaštitu životne sredine Gradske uprave je suorganizator zajedničkog informativno-edukativnog programa sa OCD "Ekološki dani Bora" u okviru koga se obeležavaju značajni ekološki datumi posvećeni klimatskim promenama i obrađuju teme o klimatskim promenama. OCD Bora analizirale su klimatsku politiku vodeće rudarske kompanije Zijin i pokrenule inicijativu zajedno sa stalnim radnim telom GU za praćenje realizacije KAP za intenziviranje rekultivacije devastiranih rudničkih površina i za konkretizovanje opšte klimatske politike kompanije Zijin u njenim podružnicama u Boru.
U skladu sa zakonom 3.2. JLS povremeno organizuje edukativne aktivnosti u oblasti klimatskih promena i obaveštava javnost o klimatskim promenama; izveštaj o stanju životne sredine sadrži podatke o promeni klime i lokalnim izazovima	2	
Iznad standarda – 3.2. JLS redovno organizuje edukativne aktivnosti u oblasti klimatskih promena i informiše javnost o klimatskim promenama; izveštaji o stanju životne sredine sadrže podatke o klimatskim promenama	3	

Objavljivanje Zelenih karata finansira Švedska preko Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA). Za sadržaj ovog izdanja je odgovoran isključivo autor. SIDA ne deli nužno stavove i tumačenja izrečena u ovom izdanju.